

Byla T-193/02

Laurent Piau prieš Europos Bendrijų Komisiją

„Tarpautinės futbolo federacijos (FIFA) taisyklės, reglamentuojančios žaidėjų agentų veiklą — Įmonių asociacijų sprendimas — EB 49, 81 ir 82 straipsniai — Skundas — Bendrijos intereso nebuvimas — Atmetimas“

2005 m. sausio 26 d. Pirmosios instancijos teismo (ketvirtoji kolegija) sprendimas II-217

Sprendimo santrauka

1. *Procedūra — Įstojimas į bylą — Atsakovo nepareikštas prieštaravimas dėl priimtimumo — Nepriimtimumas — Nepriimtimumas, grindžiamas viešosios tvarkos išlyga — Nagrinėjimas teismo iniciatyva*
(Teisingumo Teismo statuto 40 straipsnio ketvirtoji pastraipa ir 53 straipsnis; Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 113 straipsnis ir 116 straipsnio 3 dalis)

2. *Ieškinys dėl panaikinimo — Fiziniai arba juridiniai asmenys — Tiesiogiai ir konkrečiai su jais susiję aktai — Sprendimas, kuriuo užbaigiama skundo nagrinėjimo procedūra pagal Reglamentą Nr. 17 — Skundą padavęs asmuo — Trečiasis asmuo (įmonė), kuriam buvo pripažintas teisėtas interesas pateikti savo pastabas vykstant administracinei procedūrai — Priimtinumas*
(EB 81 straipsnis; EB 82 straipsnis ir 230 straipsnio ketvirtoji pastraipa; Tarybos reglamentas Nr. 17)
3. *Konkurencija — Bendrijos taisyklės — Įmonių asociacijos — Sąvoka — Nacionalinės futbolo federacijos — Įtraukimas*
(EB 2 ir 81 straipsniai)
4. *Konkurencija — Bendrijos taisyklės — Įmonių asociacijos — Sąvoka — Tarptautinė futbolo federacija — Įtraukimas*
(EB 81 straipsnis)
5. *Konkurencija — Karteliai — Įmonių asociacijų sprendimai — Sąvoka — Tarptautinės futbolo federacijos taisyklės, reglamentuojančios žaidėjų agentų veiklą — Įtraukimas*
(EB 81 straipsnis)
6. *Konkurencija — Administracinė procedūra — Skundų nagrinėjimas — Privataus teisės subjekto, neturinčio viešosios valdžios įgaliojimų, skundas dėl taisyklių, reglamentuojančių ekonominę veiklą, kuri nėra susijusi su sportu — Sprendimas, kuriuo užbaigiama administracinė procedūra — Teisminė kontrolė, apribota Komisijos vertinimais, susijusiais su konkurencijos taisyklėmis*
(Tarybos reglamentas Nr. 17)
7. *Konkurencija — Administracinė procedūra — Skundų nagrinėjimas — Atsižvelgimas į Bendrijos interesus, susijusį su bylos nagrinėjimu — Vertinimo kriterijai — Komisijos diskrecija — Apribojimai — Teisminė kontrolė*
(EB 81, 82 straipsniai ir 85 straipsnio 1 dalis)
8. *Konkurencija — Karteliai — Draudimas — Netaikymas — Tarptautinės futbolo federacijos taisyklės, reglamentuojančios žaidėjų agentų veiklą — Licencijos reikalavimo, sąlygojančio vertinimą profesinę veiklą, įtvirtinimas — Žaidėjų agentų profesionalumo ir kolektyvinio organizavimo tikslai — Priimtinumas*
(EB 81 straipsnio 3 dalis)

9. *Konkurencija — Dominuojanti padėtis — Kolektyvinė dominuojanti padėtis — Sąvoka — Kolektyvinė organizacija — Sąlygos*
(EB 82 straipsnis)
10. *Konkurencija — Dominuojanti padėtis — Kolektyvinė dominuojanti padėtis — Sąlygos — Tarptautinė futbolo federacijos užimama padėtis žaidėjų agentų paslaugų teikimo rinkoje*
(EB 82 straipsnis)

1. Prašyme įstoti į bylą nurodomi paaiškinimai gali būti pateikiami tik vienos iš šalių reikalavimams paremti. Todėl įstojanti į bylą šalis negali prieštarauti dėl priimtimumo, nes to nenurodė šalis, kurios pusėje jai buvo leista įstoti į bylą.

teismų praktiką turi turėti teisę kreiptis į teismą, kad būtų apsaugoti jo teisėti interesai, teisės. Be to, tretysis asmuo (įmonė), kuriam Komisija pripažino teisėtą interesą pateikti savo pastabas pagal tokią procedūrą, gali pareikšti ieškinį dėl galutinai šią procedūrą užbaigiančio sprendimo.

Tačiau pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 113 straipsnį Pirmosios instancijos teismas savo iniciatyva bet kuriuo metu gali apsvarstyti, ar viešosios tvarkos požiūriu nėra draudimo tęsti bylos nagrinėjimą, įskaitant ir nurodytą įstojusių į bylą šalių.

(žr. 38 punktą)

(žr. 35–37 punktus)

3. Nacionalinės asociacijos, kurias sudaro futbolo klubai, užsiimantys futbolu kaip ekonomine veikla, ir kurie todėl yra įmonės EB 81 straipsnio prasme, tos pačios nuostatos prasme yra įmonių asociacijos.

2. Komisijos atsakymas tęsti pagal Reglamentą Nr. 17 pradėtą procedūrą ir minėto skundo atmetimas pažeidžia jo autoriaus, kuris pagal nusistovėjusią

Šio vertinimo negali pakeisti ta aplinkybė, kad nacionalines asociacijas sudaro mėgėjiški ir profesionalų klubai. Šiuo

požiūriu pažymėtina, jog vien ta aplinkybė, kad asociacija arba sporto federacija vienašališkai kvalifikuoja sportininkus mėgėjais arba klubus mėgėjiškais, nepašalina galimybės, kad jie vykdo ekonominę veiklą EB 2 straipsnio prasme.

veikla siekiama sukelti jos norimą rezultatą. Teisinis pagrindas, kuriuo remiantis yra priimami įmonių sprendimai ir įvairių nacionalinių teisinių sistemų šiam pagrindui nustatytas kvalifikavimas, neturi poveikio Bendrijos konkurencijos taisyklių taikymui.

(žr. 69, 70 punktus)

(žr. 71, 72 punktus)

4. Tarptautinė futbolo federacija (FIFA) sudaro įmonių asociaciją EB 81 straipsnio prasme. Iš tikrųjų ji apima nacionalines asociacijas, kurios pačios yra ir įmonių asociacijos, nes jos yra klubų, vykdančių ekonominę veiklą, narės, ir įmonės, nes jos pačios vykdo ekonominę veiklą, nes nacionalinės asociacijos, kurios pagal FIFA statutus yra įpareigtos dalyvauti jos organizuojamose varžybose, turi jai pervesti dalį bruto įplaukų, gautų iš kiekvienų tarptautinių rungtynių, ir šiuose statutuose kartu su FIFA yra pripažintos atitinkamų sportinių renginių platinimo ir transliavimo išimtinių teisių savininkėmis.

Iš tikrųjų EB 81 straipsnio nuostata asociacijoms taikoma ta dalimi, kuria jų pačių arba įmonių, kurios yra jų narės,

5. Tarptautinės futbolo federacijos (FIFA) priimtos taisyklės, reglamentuojančios žaidėjų agentų veiklą – ekonominę veiklą, susijusią su paslaugų teikimu, – kuri nėra susijusi su sporto specifika, kaip tai apibrėžta Teisingumo Teismo praktikoje, EB 81 straipsnio 1 dalies prasme sudaro įmonių asociacijų sprendimą, kuriam taikomos Bendrijos konkurencijos taisyklės, jeigu šis sprendimas paveikia Bendriją.

Iš tikrųjų, viena vertus, taisyklės, reglamentuojančios žaidėjų agentų veiklą, Tarptautinė futbolo federacija priėmė remdamasi savo pačios įgaliojimais, o ne teisės aktų suteiktais įgaliojimais, kurie jai būtų suteikti viešųjų institucijų siekiant tikslo, pagrįsto bendroju interesu ir susijusio su sportine veikla, o antra vertus, kadangi šios taisyklės yra privalomos nacionalinėms asociaci-

joms, FIFA narėms, įpareigotoms priimti analogiškas taisykles, kurias vėliau tvirtina FIFA, bei klubams, žaidėjams ir žaidėjų agentams jos išreiškia FIFA valią koordinuoti savo narių elgesį, susijusį su žaidėjų agentų veikla.

(žr. 73–75 punktus)

6. Toks su pagrindinėmis laisvėmis susijęs ekonominės veiklos reglamentavimas iš esmės priklauso viešųjų institucijų kompetencijai. Iš tikrųjų net pats ekonominės veiklos reglamentavimo – kurį vykdo privatinės teisės subjektas be tuo tikslu suteiktų viešosios valdžios įgaliojimų, – principas, kuris nėra susijęs nei su sporto specifika, nei su sporto asociacijų vidaus organizavimo laisve, *a priori* negali būti laikomas atitinkančiu Bendrijos teisę.

Teisminė priežiūra, atliekama pateikus ieškinį dėl Komisijos sprendimo teisėtumo, priimto pagal skubos procedūrą remiantis skundu, pateiktu pagal Reglamentą Nr. 17, kuriam nagrinėti Komisija negalėjo naudotis kitais įgaliojimais, išskyrus tuos, kuriuos ji turi pagal šį Reglamentą, neišvengiamai ribojama konkurencijos normomis ir Komisijos atliktu vertinimu dėl ginčijamu sprendimu padarytų šių normų pažeidimų. Todėl ši priežiūra gali būti atliekama

kitų Sutarties nuostatų atžvilgiu tik tiek, kiek galimas jų nesilaikymas atskleistų tuo pat metu padarytą konkurencijos normų pažeidimą. Ji galėtų būti susijusi su galimu neatsižvelgimu į pagrindinius principus tik darant prielaidą, kad į juos neatsižvelgiant taip pat buvo pažeistos konkurencijos normos.

(žr. 76–79 punktus)

7. Skunde nurodyto Bendrijos intereso konkurencijos srityje Komisijos vertinimas kiekvienu konkrečiu atveju priklauso nuo faktinių ir teisinių aplinkybių, kurios kiekvienoje byloje gali labai skirtis, o ne nuo iš anksto nustatytų kriterijų, kurie būtų privalomai taikomi. Todėl nereikia nei riboti vertinimo kriterijų, kuriais Komisija gali remtis, skaičiaus, nei atvirkščiai – įpareigoti remtis tik tam tikrais kriterijais.

Antra, Komisija, kuriai pagal EB 85 straipsnio 1 dalį yra priskirtas uždavinys užtikrinti EB 81 ir 82 straipsnių taikymą, turi apibrėžti ir įgyvendinti

Bendrijos konkurencijos politiką ir tuo tikslu turi diskrecinius įgaliojimus nagrinėjant skundus. Tačiau šie įgaliojimai nėra neriboti, ir Komisija kiekvienoje byloje turi įvertinti konkurencijai padarytų pažeidimų sunkumą ir trukmę, taip pat besitęsiantį jų poveikį.

Be to, Bendrijos teismas prižiūri šioje srityje Komisijai suteiktos diskrecijos įgyvendinimą ne tam, kad vietoj Komisijos įvertintų Bendrijos interesą, bet kad patikrintų, ar ginčijamas sprendimas nesiremia iš esmės netiksliais faktais ir nėra akivaizdžiai klaidingas teisės ir vertinimo požiūriu, taip pat – ar nebuvo viršijami įgaliojimai.

Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad, viena vertus, FIFA siekia dviejų tikslų: padaryti žaidėjų agento veiklą profesionalią bei nustatyti etikos normas, siekiant apsaugoti žaidėjus, nes jų karjera yra trumpa, ir kad, antra vertus, licencijavimo sistema nepanaikina konkurencijos, nes ji, regis, labiau yra susijusi su kokybine atranka, kuria siekiama padaryti žaidėjų agentų veiklą profesionalią, nei kiekybinių apribojimų užsiimti šia veikla nustatymo ir kad galiausiai esamoms žaidėjų agento veiklos vykdymo sąlygoms būdinga tai, kad beveik neegzistuoja nacionalinių teisės aktų ir nėra žaidėjų agentų kolektyvinės organizacijos, apribojimams, išplaukiantiems iš privalomo licencijavimo pobūdžio, gali būti taikoma išimtis pagal EB 81 straipsnio 3 dalį.

(žr. 80, 81, 120 punktus)

(žr. 101–104 punktus)

8. Tarptautinės futbolo federacijos (FIFA) taisyklėse nustatytas licencijavimo principas, kuris sąlygoja vertinamąsi nurodyta profesine veikla, sudaro kliūtį užsiimti šia ekonomine veikla ir todėl neišvengiamai daro poveikį konkurencijai.
9. EB 82 straipsnis taikomas vieno ar keleto ekonominių subjektų, piktnaudžiaujančių ekonomine galia ir taip kliudančių išlaikyti veiksmingą konkurenciją nagri-

nėjamoje rinkoje, elgesiui, kai jis (jie) gali elgtis beveik neatsižvelgdamas į konkurentus, klientus ir galiausia vartotojus.

EB 82 straipsnyje nurodyta sąvoka „keletas įmonių“ reiškia, kad dominuojančią padėtį gali turėti du ar daugiau teisiškai vienas nuo kito nepriklausantys ekonominiai subjektai su sąlyga, kad ekonominiu požiūriu jie save pateikia arba specifinėje rinkoje veikia kartu kaip kolektyvinis subjektas.

Kolektyvinė dominuojanti padėtis konstatuojama atsižvelgiant į tris kumuliacines sąlygas: pirmą, kiekvienas dominuojančios oligopolijos narys turi galėti žinoti apie kitų narių elgesį, kad galėtų patikrinti, ar jie laikosi tos pačios veiksmų krypties; antra, būtina, kad tam tikrą laiką būtų išlaikyta tylaus veiksmų derinimo situacija, t. y. turi egzistuoti raginimas nenutolti nuo bendros elgesio krypties rinkoje; trečia, numatoma esamų ir potencialių konkurentų bei vartotojų reakcija neturi keisti laukiamų bendrų veiksmų krypties rezultatų.

(žr. 109–111 punktus)

10. Tarptautinės futbolo federacijos (FIFA) užima kolektyvinę dominuojančią poziciją žaidėjų agentų paslaugų teikimo rinkoje, nes jos nustatytų taisyklių, reglamentuojančių žaidėjų agentų veiklą, įgyvendinimo išdava gali būti ta, kad aptariamoje rinkoje veikiančios įmonės, t. y. klubai, savo elgesiu apibrėžtoje rinkoje tarpusavyje yra susietos taip, kad šioje rinkoje konkurentų, komercinių partnerių ir vartotojų požiūriu veikia kaip kolektyvinė organizacija.

Kadangi šios taisyklės yra privalomos FIFA narėmis esančioms nacionalinėms asociacijoms ir joms priklausantiems klubams, šių organizacijų elgesį patvariai riboja taisyklės, su kuriomis jie sutinka ir kurioms kiti rinkos dalyviai (žaidėjai ir žaidėjų agentai) negali priešintis dėl sankcijų, kuriomis ypač žaidėjų agentai gali būti pašalinti iš rinkos. Tokia padėtis apibūdina klubų užimaną kolektyvinę dominuojančią padėtį žaidėjų agentų paslaugų teikimo rinkoje, nes klubai, remdamiesi taisyklėmis, kurioms jie pritaria, nustato sąlygas, kuriomis teikiamos aptariamoms paslaugos.

Aplinkybė, kad pati FIFA nėra ūkio subjektas – žaidėjų agentų paslaugų nagrinėjamoje rinkoje pirkėjas – ir kad ji užsiima tik reglamentacine veikla, kuriai vykdyti žaidėjų agentų ekonominės veiklos atžvilgiu ji pati sau suteikė įgaliojimus, nėra svarbi taikant EB 82 straipsnį, nes minėta federacija yra nacionalinių asociacijų ir klubų –

tikrųjų žaidėjų agentų paslaugų pirkėjų – sukurta struktūra ir todėl ji šioje rinkoje veikia tarpininkaujant jos nariams.

(žr. 112–116 punktus)